

Коефіцієнт придатності НМА вказує яка їх частина (у %) є придатною до використання. Даний коефіцієнт знижується протягом аналізованого періоду з 83% у 2022 році до 78,1% у 2024 році, що може свідчити про необхідність інвестицій в оновлення НМА підприємства для підтримки їх ефективності.

Отже, ТОВ «Адоніс» демонструє стабільне зростання первісної та залишкової вартості нематеріальних активів протягом 2022-2024 років, що свідчить про постійні інвестиції у розвиток інтелектуального капіталу. У 2024 році спостерігається значне оновлення портфеля НМА, про що свідчить зростання коефіцієнта оновлення до 27,7%, тоді як коефіцієнт вибуття також поступово збільшується.

Удосконалена методика економічного аналізу нематеріальних активів полягає в інтерпретації даних про нематеріальні ресурси підприємства з метою формування об'єктивної думки про процес трансформації вартості його нематеріального капіталу, що відбувається через бізнес-процеси підприємства, в яких він використовується і забезпечує створення вартості протягом тривалого часу. Реалізація визначеної цілі передбачає як аналіз існуючого процесу створення вартості підприємства шляхом використання наявних у нього нематеріальних активів із врахуванням впливу внутрішніх та зовнішніх факторів генерування та руйнування їх вартості, так і проведення економічного аналізу процесу формування майбутньої економічної вартості на основі встановлення можливих шляхів підвищення ефективності використання наявних нематеріальних активів в існуючих та нових бізнес-процесах з врахуванням зміни факторів фундаментальної вартості [1, с. 58].

Список використаних джерел

1. Гороховець Ю. А. Розвиток економічного аналізу нематеріальних активів як засобу інформаційного забезпечення вартісно-орієнтованого управління. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 12(5). С. 58-61.

УДК 378.4.014.24:351.862.2

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ УСТАНОВ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТІЙКОСТІ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Тараненко Г. Г.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна.
ORCID: 0000-0002-4334-3981

Ганчук К. О.

асистент кафедри цивільної безпеки,
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна.
ORCID: 0009-0005-9964-7764

Глобальні виклики XXI століття, зокрема геополітичні конфлікти, порушення ланцюгів постачання, цифрова трансформація та зростання нерівності, істотно змінюють логіку функціонування освітніх і економічних систем. Українські заклади вищої освіти опинилися в унікальному ситуаційному полі, де поєдналися наслідки війни, вимушеної релокації, кадрових та інфраструктурних втрат, а також потреба інтегруватися в Європейський простір вищої освіти та глобальні мережі знань. У таких умовах інтернаціоналізація вищої освіти перестає бути факультативним напрямом розвитку й трансформується у системний механізм

інституційної стійкості, здатний забезпечити модернізацію управлінських практик, підвищення якості освітніх програм та розширення наукової співпраці.

Розробка цифрових, методологічних та організаційних рішень для підтримки українських університетів на основі інноваційних підходів до інтернаціоналізації доцільно інтегрувати у більш масштабний дискурс сталого розвитку та забезпечення стійкості освітньої сфери [1]. Важливим завданням є визначення індикаторів інтернаціоналізації - аналітичних інструментів, здатних відображати рівень розвитку міжнародної діяльності університету, його стійкість до зовнішніх потрясінь та здатність до активізації адаптивних механізмів.

Забезпечення регулярного моніторингу прогресу університетів, формування індивідуальних профілів інтернаціоналізації, порівняльний аналіз між різними типами ЗВО важливе для управлінських рішень у поточних умовах та для післявоєнного відновлення, оскільки дозволяє виявляти структурні дисбаланси, оцінювати вплив кризових факторів та формувати адресні стратегії інституційного розвитку. У контексті сталого розвитку індикатори інтернаціоналізації слугують механізмом підвищення прозорості, відповідальності й міжуніверситетської взаємодії, сприяючи формуванню спільної освітньої екосистеми та закладаючи основу для національних стандартів інтернаціоналізації.

Інтернаціоналізація є складовою глобальних економічних трансформацій, посилює здатність університетів взаємодіяти з міжнародними партнерами, залучати інноваційні практики та створювати відкриті освітні ресурси, які стають інфраструктурою знань для регіонального та національного розвитку [2]. З позицій публічного управління інтернаціоналізація розширює механізми партнерства між університетами, державними структурами та громадянським суспільством, формуючи багаторівневу взаємодію заради стійкості. Водночас розвиток цифрової складової відображає ключові тенденції сучасної цифрової економіки — використання аналітичних платформ, big data підходів у моніторингу освітніх процесів та алгоритмічної підтримки прийняття рішень. Усе це формує інституційно зрілі практики, які дозволяють університетам функціонувати не лише як освітні установи, але і як актори соціально-економічного розвитку у період кризи та післявоєнного відновлення.

Узагальнену логіку взаємозв'язку між інтернаціоналізацією та стійкістю університетів представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Взаємозв'язок між інтернаціоналізацією та стійкістю університетів

Елемент інтернаціоналізації	Механізм впливу	Вимір стійкості
Міжнародні партнерства	Доступ до ресурсів, інновацій, мереж знань	Інституційна стійкість
Мобільність і спільні програми	Збагачення людського капіталу, модернізація змісту освіти	Освітня стійкість
Цифрові платформи та барометри	Підтримка рішень, моніторинг ризиків	Управлінська стійкість
Інтернаціоналізація досліджень	Інтеграція у глобальні наукові екосистеми	Наукова стійкість
Інклюзія та кризова адаптованість	Підтримка ВПО та вразливих груп	Соціальна стійкість

Джерело: розроблено авторами.

З огляду на складність трансформаційних процесів, інтернаціоналізація може розглядатися як інтегративна модель розвитку, що поєднує глобальні стандарти якості, цифрові інновації та соціальну орієнтованість. Модель демонструє, що стійкість університету є результатом комплексного розвитку міжнародної, цифрової, дослідницької та інклюзивної складових [3]. Саме така системність дозволяє українським ЗВО зберігати стабільність за умов невизначеності, підтримувати якість освітніх послуг, розширювати партнерські мережі та формувати майбутні моделі відбудови та довгострокового сталого розвитку. Таким чином, інтернаціоналізація в умовах глобальних викликів трансформується із сукупності окремих практик у системний механізм сталого розвитку, що посилює інституційну, управлінську,

освітню та соціальну стійкість українських ЗВО. Інтернаціоналізації стає одним з ключових інструментів поглиблення цієї стійкості, оскільки забезпечує науково обґрунтовану рамку для оцінювання, стратегування та порівняльного аналізу, створюючи передумови для формування сучасної, адаптивної та інноваційної системи вищої освіти України.

Список використаних джерел

1. Бойчук Ю. Д., Боярська-Хоменко А. В. Інтернаціоналізація діяльності закладів вищої педагогічної освіти в умовах воєнного стану і повоєнної відбудови. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: педагогіка та психологія*. 2023. Вип. 1. С. 17–22. <https://doi.org/10.54929/pmtp-2023-1-02-01>
2. Гордійчук Я. А. Інтернаціоналізація університетської освіти під впливом глобальних криз: сучасні підходи та перспективні моделі. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 11(57). С. 472-481.
3. Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід : монографія. Ніжин: ПП Лисенко. 2019. 408 с

УДК 336.13

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМІН В ОПЛАТІ ПРАЦІ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Ткаченко С. В.

здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

Кучеркова С. О.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1953-063X>

Нормативно-правове забезпечення оплати праці в органах публічної влади, ґрунтується на багаторівневій системі законодавчих та підзаконних актів, які визначають принципи, умови, порядок нарахування та виплати заробітної плати працівникам в умовах воєнного стану. Особливості правового режиму функціонування військових адміністрацій, їхні повноваження та обмеження зумовлюють специфічні вимоги до організації оплати праці, фінансування та методології бухгалтерського обліку.

Основою формування системи правового забезпечення оплати праці є Конституція України, яка у статті 43 гарантує кожному працівникові право на належні, безпечні умови праці та на своєчасну винагороду за працю. З конституційних положень випливають принципи справедливості, пропорційності та державного регулювання мінімальних гарантій в оплаті праці, що є обов'язковими для застосування у всіх органах публічної влади, у тому числі в селищних військових адміністраціях.

Ключовим нормативним актом, який визначає принципи та структуру заробітної плати є Закон України «Про оплату праці» №108/95-ВР. Він установлює складові заробітної плати (основну, додаткову, компенсаційні та заохочувальні виплати), державні гарантії мінімального рівня оплати праці, умови індексації та вимоги до організації оплати праці в бюджетній сфері. Закон визначає, що мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, а її розміри щорічно встановлюються Законом України про Державний бюджет[1].